

COUNCIL DIRECTIVE

2004/113/EC

of 13 December 2004

implementing the principle of equal treatment between men and women in the access to and supply of goods and services ¹⁾

SMĚRNICE RADY

2004/113/ES

ze dne 13. prosince 2004,

kterou se zavádí zásada rovného zacházení s muži a ženami v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování ¹⁾

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

RADA EVROPSKÉ UNIE,

Having regard to the Treaty establishing the European Community and in particular Article 13(1) thereof,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 13 odst. 1 této smlouvy,

Having regard to the proposal from the Commission,

s ohledem na návrh Komise,

Having regard to the Opinion of the European Parliament,²⁾

s ohledem na stanovisko Evropského parlamentu,²⁾

Having regard to the Opinion of the European Economic and Social Committee,³⁾

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru,³⁾

Having regard to the opinion of the Committee of the Regions,⁴⁾

s ohledem na stanovisko Výboru regionů,⁴⁾

Whereas:

vzhledem k těmto důvodům:

(1) In accordance with Article 6 of the Treaty on European Union, the Union is founded on the principles of liberty, democracy, respect for human rights and fundamental freedoms and the rule of law, principles which are common to the Member States, and respects fundamental rights as guaranteed by the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and as they result from the constitutional traditions

(1) V souladu s článkem 6 Smlouvy o Evropské unii je Unie založena na zásadách svobody, demokracie, dodržování lidských práv a základních svobod a právního státu, zásadách, které jsou společné členským státům, a ctí základní práva zaručená Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a ta, jež vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, jako obecné zásady práva

¹⁾ OJ L 373, 21.12.2004, s. 37 / Úř. věst. L 373, 21.12.2004, s. 37 / CELEX 32004L0113.

²⁾ Opinion delivered on 30 March 2004 (not yet published in the Official Journal).
Stanovisko ze dne 30. března 2004 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku).

³⁾ OJ C 241, 28.9.2004, p. 41 / Úř. věst. C 241, 28.9.2004, s. 41.

⁴⁾ OJ C 121, 30.4.2004, p. 25 / Úř. věst. C 121, 30.4.2004, s. 25.

common to the Member States as general principles of Community law.

Společenství.

(2) The right to equality before the law and protection against discrimination for all persons constitutes a universal right recognised by the Universal Declaration of Human Rights, the United Nations Convention on the Elimination of all forms of Discrimination Against Women, the International Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination and the United Nations Covenants on Civil and Political Rights and on Economic, Social and Cultural Rights and by the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, to which all Member States are signatories.

(2) Právo všech osob na rovnost před zákonem a ochrana před diskriminací představují všeobecné právo uznané Všeobecnou deklarací lidských práv, Úmluvou OSN o odstranění všech forem diskriminace žen, Mezinárodní úmluvou o odstranění všech forem rasové diskriminace a pakty OSN o občanských a politických právech a o hospodářských, sociálních a kulturních právech a Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, jejichž signatáři jsou všechny členské státy.

(3) While prohibiting discrimination, it is important to respect other fundamental rights and freedoms, including the protection of private and family life and transactions carried out in that context and the freedom of religion.

(3) Při zákazu diskriminace je současně důležité ctít ostatní základní práva a svobody včetně ochrany soukromého a rodinného života a úkonů prováděných v této souvislosti, jakož i svobodu náboženského vyznání.

(4) Equality between men and women is a fundamental principle of the European Union. Articles 21 and 23 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union prohibit any discrimination on grounds of sex and require equality between men and women to be ensured in all areas.

(4) Rovnost mužů a žen je základní zásadou Evropské unie. Články 21 a 23 Listiny základních práv Evropské unie zakazují jakoukoliv diskriminaci založenou na pohlaví a požadují zajištění rovnosti mužů a žen ve všech oblastech.

(5) Article 2 of the Treaty establishing the European Community provides that promoting such equality is one of the Community's essential tasks. Similarly, Article 3(2) of the Treaty requires the Community to aim to eliminate inequalities and to promote equality between men and women in all its activities.

(5) Článek 2 Smlouvy o založení Evropského společenství stanoví, že podporovat tuto rovnost je jedním ze základních poslání Společenství. Obdobně čl. 3 odst. 2 Smlouvy vyžaduje, aby se Společenství při všech svých činnostech usilovalo o odstranění nerovností a podporovalo rovné zacházení pro muže a ženy.

(6) The Commission announced its intention of proposing a directive on sex discrimination outside of the labour market in its Communication on the Social Policy Agenda. Such a proposal

(6) Komise ve svém sdělení k agendě pro sociální politiku oznámila svůj záměr navrhnout směrnici o diskriminaci na základě pohlaví v jiných oblastech, než je trh práce. Tento návrh je plně v

is fully consistent with Council Decision 2001/51/EC of 20 December 2000 establishing a Programme relating to the Community framework strategy on gender equality (2001-2005)⁵⁾ covering all Community policies and aimed at promoting equality for men and women by adjusting these policies and implementing practical measures to improve the situation of men and women in society.

(7) At its meeting in Nice of 7 and 9 December 2000, the European Council called on the Commission to reinforce equality-related rights by adopting a proposal for a directive on promoting gender equality in areas other than employment and professional life.

(8) The Community has adopted a range of legal instruments to prevent and combat sex discrimination in the labour market. These instruments have demonstrated the value of legislation in the fight against discrimination.

(9) Discrimination based on sex, including harassment and sexual harassment, also takes place in areas outside of the labour market. Such discrimination can be equally damaging, acting as a barrier to the full and successful integration of men and women into economic and social life.

(10) Problems are particularly apparent in the area of the access to and supply of goods and services. Discrimination based on sex, should therefore be prevented and eliminated in this area. As in the case of Council Directive 2000/43/EC of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial and ethnic origin,⁶⁾ this objective can be better achieved by means of Community legislation.

souladu s rozhodnutím Rady 2001/51/ES ze dne 20. prosince 2000, kterým se zavádí akční program týkající se strategie Společenství pro rovnost žen a mužů (2001-2005),⁵⁾ jež zahrnuje všechny politiky Společenství a je zaměřen na podporu rovnosti mužů a žen úpravou těchto politik a prováděním praktických opatření pro zlepšení situace mužů a žen ve společnosti.

(7) Evropská rada na svém zasedání v Nice ve dnech 7. až 9. prosince 2000 vyzvala Komisi, aby přijetím návrhu směrnice podporující rovnost mužů a žen v jiných oblastech, než je zaměstnání a profesionální život, posílila práva související s rovností.

(8) V oblasti trhu práce přijalo Společenství řadu právních nástrojů k předcházení a potírání diskriminace na základě pohlaví. Tyto nástroje prokázaly význam právní úpravy v boji proti diskriminaci.

(9) K diskriminaci na základě pohlaví včetně obtěžování a sexuálního obtěžování dochází rovněž v oblastech mimo trh práce. Taková diskriminace může stejným způsobem poškozovat a být překážkou plnému a úspěšnému zapojení mužů a žen do hospodářského a společenského života.

(10) Zvláště patrné jsou problémy v oblasti přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování. V této oblasti by se tudíž mělo předcházet diskriminaci na základě pohlaví a taková diskriminace by měla být odstraněna. Stejně jako v případě směrnice Rady 2000/43/ES ze dne 29. června 2000, kterou se zavádí zásada rovného zacházení s osobami bez ohledu na jejich rasu nebo etnický původ,⁶⁾ lze tohoto cíle lépe dosáhnout prostřednictvím právních předpisů Společenství.

⁵⁾ OJ L 17, 19.1.2001, p. 22 / Úř. věst. L 17, 19.1.2001, s. 22.

⁶⁾ OJ L 180, 19.7.2000, p. 22 / Úř. věst. L 180, 19.7.2000, s. 22 / CELEX 32000L0043.

- (11) Such legislation should prohibit discrimination based on sex in the access to and supply of goods and services. Goods should be taken to be those within the meaning of the provisions of the Treaty establishing the European Community relating to the free movement of goods. Services should be taken to be those within the meaning of Article 50 of that Treaty.
- (11) Tyto právní předpisy by měly zakazovat diskriminaci na základě pohlaví v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování. Zbožím by se mělo rozumět zboží ve smyslu ustanovení Smlouvy o založení Evropského společenství, která týkají volného pohybu zboží. Službami by se měly rozumět služby ve smyslu článku 50 uvedené smlouvy.
- (12) To prevent discrimination based on sex, this Directive should apply to both direct discrimination and indirect discrimination. Direct discrimination occurs only when one person is treated less favourably, on grounds of sex, than another person in a comparable situation. Accordingly, for example, differences between men and women in the provision of healthcare services, which result from the physical differences between men and women, do not relate to comparable situations and therefore, do not constitute discrimination.
- (12) Aby se předcházelo diskriminaci na základě pohlaví, měla by se tato směrnice vztahovat na přímou i nepřímou diskriminaci. K přímé diskriminaci dochází pouze tehdy, pokud se s nějakou osobou z důvodu pohlaví zachází ve srovnatelné situaci méně příznivým způsobem než s jinou osobou. V souladu s tím například rozdíly v poskytování zdravotní péče mužům a ženám vyplývající z tělesných rozdílů nepředstavují srovnatelnou situaci, a proto se nepokládají za diskriminaci.
- (13) The prohibition of discrimination should apply to persons providing goods and services, which are available to the public and which are offered outside the area of private and family life and the transactions carried out in this context. It should not apply to the content of media or advertising nor to public or private education.
- (13) Zákaz diskriminace by se měl vztahovat na osoby poskytující veřejně dostupné zboží a služby nabízené mimo oblast soukromého a rodinného života a úkonů s tím souvisejících. Neměl by se vztahovat na obsah sdělovacích prostředků nebo reklamu, ani na veřejné nebo soukromé vzdělávání.
- (14) All individuals enjoy the freedom to contract, including the freedom to choose a contractual partner for a transaction. An individual who provides goods or services may have a number of subjective reasons for his or her choice of contractual partner. As long as the choice of partner is not based on that person's sex, this Directive should not prejudice the individual's freedom to choose a contractual partner.
- (14) Každý má svobodu vstupovat do smluvních vztahů, včetně svobodného výběru smluvního partnera. Osoba poskytující zboží nebo služby může mít k výběru svého smluvního partnera řadu subjektivních důvodů. Pokud volba takového partnera není založena na jeho pohlaví, neměla by být touto směrnicí dotčena svoboda jednotlivce vybrat si svého smluvního partnera.
- (15) There are already a number of existing legal instruments for the implementation of the principle of equal
- (15) Pro oblast zaměstnání a povolání již existuje řada právních nástrojů pro zavádění zásady rovného zacházení s

treatment between men and women in matters of employment and occupation. Therefore, this Directive should not apply in this field. The same reasoning applies to matters of self-employment insofar as they are covered by existing legal instruments. The Directive should apply only to insurance and pensions which are private, voluntary and separate from the employment relationship.

(16) Differences in treatment may be accepted only if they are justified by a legitimate aim. A legitimate aim may, for example, be the protection of victims of sex-related violence (in cases such as the establishment of single-sex shelters), reasons of privacy and decency (in cases such as the provision of accommodation by a person in a part of that person's home), the promotion of gender equality or of the interests of men or women (for example single-sex voluntary bodies), the freedom of association (in cases of membership of single-sex private clubs), and the organisation of sporting activities (for example single-sex sports events). Any limitation should nevertheless be appropriate and necessary in accordance with the criteria derived from case law of the Court of Justice of the European Communities.

(17) The principle of equal treatment in the access to goods and services does not require that facilities should always be provided to men and women on a shared basis, as long as they are not provided more favourably to members of one sex.

(18) The use of actuarial factors related to sex is widespread in the provision of insurance and other related financial services. In order to ensure equal treatment between men and women, the use of sex as an actuarial factor should not result in differences in individuals' premiums and benefits. To avoid a sudden readjustment of the

muži a ženami. Proto by se tato směrnice na uvedenou oblast neměla vztahovat. Stejné důvody platí i pro oblast samostatně výdělečných činností, pokud se na ně již vztahují stávající právní nástroje. Směrnice by se tedy měla vztahovat pouze na pojištění a důchody, které jsou soukromé, dobrovolné a oddělené od zaměstnaneckého vztahu.

(16) Rozdíly v zacházení lze přijmout pouze tehdy, jsou-li odůvodněny legitimním cílem. Legitimním cílem může být například ochrana obětí násilí spojeného s příslušností k pohlaví (například v případě zřizování azylových domů pro osoby stejného pohlaví), ochrana soukromí a slušnosti (například pokud nějaká osoba poskytuje ubytování v části svého obydlí), prosazování rovnosti mužů a žen nebo zájmů mužů a žen (například nesmíšené dobrovolné organizace), svoboda sdružování (například členství v nesmíšených soukromých klubech) a pořádání sportovních činností (například nesmíšené sportovní akce). Nicméně podle kritérií odvozených z judikatury Soudního dvora Evropských společenství by jakékoliv omezení mělo být vhodné a nezbytné.

(17) Zásada rovného zacházení v přístupu ke zboží a službám nevyžaduje, aby příslušné možnosti byly vždy poskytovány mužům a ženám na společném základě, nejsou-li osobám jednoho pohlaví poskytovány výhodněji.

(18) Používání pojistně-matematických faktorů týkajících se pohlaví je běžně rozšířeným postupem v pojišťovnictví a ostatních souvisejících finančních službách. Aby se zajistilo rovné zacházení s muži a ženami, nemělo by používání pohlaví jako pojistně-matematického faktoru vést k rozdílům ve výši pojistného a v pojistném plnění.

market, the implementation of this rule should apply only to new contracts concluded after the date of transposition of this Directive.

Aby se zabránilo náhlé změně na trhu, mělo by se provádění tohoto pravidla vztahovat pouze na nové smlouvy uzavřené po dni provedení této směrnice.

(19) Certain categories of risks may vary between the sexes. In some cases, sex is one but not necessarily the only determining factor in the assessment of risks insured. For contracts insuring those types of risks, Member States may decide to permit exemptions from the rule of unisex premiums and benefits, as long as they can ensure that underlying actuarial and statistical data on which the calculations are based, are reliable, regularly up-dated and available to the public. Exemptions are allowed only where national legislation has not already applied the unisex rule. Five years after transposition of this Directive, Member States should re-examine the justification for these exemptions, taking into account the most recent actuarial and statistical data and a report by the Commission three years after the date of transposition of this Directive.

(19) Některé kategorie rizik se mohou lišit mezi muži a ženami. V některých případech je pohlaví jedním, nikoliv však jediným z rozhodujících faktorů, při hodnocení pojišťovaných rizik. U smluv pojišťujících tyto druhy rizik se členské státy mohou rozhodnout povolit výjimky z pravidla stejné výše pojistného a stejného pojistného plnění pro obě pohlaví, pokud mohou zajistit, že základní pojistně-matematické a statistické údaje, z nichž výpočty vycházejí, jsou spolehlivé, pravidelně se aktualizují a jsou veřejnosti k dispozici. Výjimky jsou povoleny pouze tehdy, pokud vnitrostátní právní předpisy dosud nepoužívají pravidlo stejného přístupu k oběma pohlavím. Pět let po provedení této směrnice by členské státy měly přezkoumat odůvodněnost těchto výjimek s přihlédnutím k nejnovějším pojistně-matematickým a statistickým údajům a ke zprávě Komise vypracované tři roky po dni provedení této směrnice.

(20) Less favourable treatment of women for reasons of pregnancy and maternity should be considered a form of direct discrimination based on sex and therefore prohibited in insurance and related financial services. Costs related to risks of pregnancy and maternity should therefore not be attributed to the members of one sex only.

(20) Méně příznivé zacházení se ženami z důvodů těhotenství či mateřství by mělo být považováno za formu přímé diskriminace na základě pohlaví, a proto by mělo být v pojišťovnictví a v souvisejících finančních službách zakázáno. Náklady spojené s riziky těhotenství a mateřství by tudíž neměly být spojovány pouze s osobami jednoho pohlaví.

(21) Persons who have been subject to discrimination based on sex should have adequate means of legal protection. To provide a more effective level of protection, associations, organisations and other legal entities should also be empowered to engage in proceedings, as the Member States so determine, either on behalf or in support

(21) Osoby, které byly vystaveny diskriminaci na základě pohlaví, by měly mít odpovídající prostředky právní ochrany. Pro zajištění účinnější úrovně ochrany by sdružení, organizace nebo jiné právnické osoby měly být také zmocněny účastnit se, za podmínek stanovených členskými státy, řízení jménem oběti nebo na její podporu, aniž

of any victim, without prejudice to national rules of procedure concerning representation and defence before the courts.

(22) The rules on the burden of proof should be adapted when there is a prima facie case of discrimination and for the principle of equal treatment to be applied effectively, the burden of proof should shift back to the defendant when evidence of such discrimination is brought.

(23) The effective implementation of the principle of equal treatment requires adequate judicial protection against victimisation.

(24) With a view to promoting the principle of equal treatment, Member States should encourage dialogue with relevant stakeholders, which have, in accordance with national law and practice, a legitimate interest in contributing to the fight against discrimination on grounds of sex in the area of access to and supply of goods and services.

(25) Protection against discrimination based on sex should itself be strengthened by the existence of a body or bodies in each Member State, with competence to analyse the problems involved, to study possible solutions and to provide concrete assistance for the victims. The body or bodies may be the same as those with responsibility at national level for the defence of human rights or the safeguarding of individuals' rights, or the implementation of the principle of equal treatment.

(26) This Directive lays down minimum requirements, thus giving the Member States the option of introducing or maintaining more favourable provisions. The implementation of this Directive should not serve to justify any regression in relation to the situation, which already prevails in each Member

jsou dotčeny vnitrostátní procesní předpisy týkající sezastupování a obhajoby před soudy.

(22) Pravidla důkazního břemene by se měla upravit, jedná-li se o zjevný případ diskriminace, a pokud se tato diskriminace prokáže, vyžaduje účinné zavádění zásady rovného zacházení, aby důkazní břemeno přešlo zpět na odpůrce.

(23) Účinné provádění zásady rovného zacházení vyžaduje přiměřenou soudní ochranu před pronásledováním.

(24) S cílem podpory zásady rovného zacházení by členské státy měly vybízet k dialogu s příslušnými zúčastněnými stranami, jež v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi mají oprávněný zájem přispívat k boji proti diskriminaci na základě pohlaví v oblasti přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování.

(25) Ochrana proti diskriminaci na základě pohlaví by měla být posílena existencí jednoho nebo několika subjektů v každém členském státě, jež by byly příslušné pro analýzu nastalých obtíží, pro zkoumání možných řešení a pro poskytování konkrétní pomoci obětem. Tento subjekt nebo subjekty mohou být totožné s těmi, které na vnitrostátní úrovni odpovídají za ochranu lidských práv nebo práv jednotlivců nebo za zavádění zásady rovného zacházení.

(26) Tato směrnice stanoví minimální požadavky a umožňuje tak členským státům zachovat nebo přijmout příznivější ustanovení. Provádění této směrnice by nemělo odůvodňovat zhoršení stavu existujícího v členských státech.

State.

(27) Member States should provide for effective, proportionate and dissuasive penalties in cases of breaches of the obligations under this Directive.

(28) Since the objectives of this Directive, namely to ensure a common high level of protection against discrimination in all the Member States, cannot be sufficiently achieved by the Member States and can, therefore, by reason of the scale and effects of the action, be better achieved at Community level, the Community may adopt measures, in accordance with the principle of subsidiarity as set out in Article 5 of the Treaty. In accordance with the principle of proportionality, as set out in that Article, this Directive does not go beyond what is necessary in order to achieve those objectives.

(29) In accordance with paragraph 34 of the interinstitutional agreement on better law-making,⁷⁾ Member States are encouraged to draw up, for themselves and in the interest of the Community, their own tables, which will, as far as possible, illustrate the correlation between the Directive and the transposition measures and to make them public,

HAS ADOPTED THIS DIRECTIVE:

CHAPTER I

GENERAL PROVISIONS

Article 1

Purpose

The purpose of this Directive is to lay down a framework for combating discrimination based on sex in access to and supply of goods and services,

(27) Členské státy by měly zavést účinné, přiměřené a odrazující sankce pro případy porušování povinností vyplývajících z této směrnice.

(28) Protože cílů této směrnice, tedy zajištění vysoké společné úrovně ochrany před diskriminací ve všech členských státech, nemůže být dosaženo uspokojivě na úrovni členských států a může jich být lépe z důvodu rozsahu nebo účinků dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality, jak je stanovena v uvedeném článku, tato směrnice nepřekračuje rámec toho, co je pro dosažení těchto cílů nezbytné.

(29) Podle bodu 34 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů⁷⁾ se členské státy vybízejí k tomu, aby pro sebe i v zájmu Společenství vypracovávaly vlastní tabulky, z nichž bude co možná nejzřejmější vzájemný vztah mezi směrnicí a prováděcími opatřeními, a tyto tabulky zveřejňovaly,

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA I

OBEČNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Účel

Účelem této směrnice je stanovit rámec pro boj proti diskriminaci na základě pohlaví v přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování s cílem zavést v

⁷⁾ OJ C 321, 31.12.2003, p. 1 / Úř. věst. C 321, 31.12.2003, s. 1.

with a view to putting into effect in the Member States the principle of equal treatment between men and women.

Article 2

Definitions

For the purposes of this Directive, the following definitions shall apply:

(a) direct discrimination: where one person is treated less favourably, on grounds of sex, than another is, has been or would be treated in a comparable situation;

(b) indirect discrimination: where an apparently neutral provision, criterion or practice would put persons of one sex at a particular disadvantage compared with persons of the other sex, unless that provision, criterion or practice is objectively justified by a legitimate aim and the means of achieving that aim are appropriate and necessary;

(c) harassment: where an unwanted conduct related to the sex of a person occurs with the purpose or effect of violating the dignity of a person and of creating an intimidating, hostile, degrading, humiliating or offensive environment;

(d) sexual harassment: where any form of unwanted physical, verbal, non-verbal or physical conduct of a sexual nature occurs, with the purpose or effect of violating the dignity of a person, in particular when creating an intimidating, hostile, degrading, humiliating or offensive environment.

Article 3

Scope

1. Within the limits of the powers

členských státech zásadu rovného zacházení s muži a ženami.

Článek 2

Definice

Pro účely této směrnice se:

a) přímou diskriminací rozumí, pokud se s jednou osobou zachází z důvodů jejího pohlaví méně příznivě, než se zachází nebo zacházelo nebo by se zacházelo s jinou osobou ve srovnatelné situaci;

b) nepřímou diskriminací rozumí, pokud by v důsledku zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo zvyklosti byly znevýhodněny osoby jednoho pohlaví v porovnání s osobami druhého pohlaví, ledaže takové ustanovení, kritérium nebo praxe jsou objektivně odůvodněny legitimním cílem a prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné;

c) obtěžováním rozumí, pokud dojde k nežádoucímu chování souvisejícímu s pohlavím osoby, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby a vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážlivé atmosféry;

d) sexuálním obtěžováním rozumí, pokud dojde k jakékoli formě nežádoucího chování sexuální povahy, vyjádřeného verbálně, neverbálně nebo fyzickou formou, které má za účel nebo za následek narušení důstojnosti osoby, a zejména vytvoření zastrašující, nepřátelské, ponižující, pokořující nebo urážlivé atmosféry.

Článek 3

Oblast působnosti

1. V rámci pravomocí svěřených

conferred upon the Community, this Directive shall apply to all persons who provide goods and services, which are available to the public irrespective of the person concerned as regards both the public and private sectors, including public bodies, and which are offered outside the area of private and family life and the transactions carried out in this context.

Společenství se tato směrnice vztahuje na všechny osoby poskytující veřejně dostupné zboží a služby, bez ohledu na to, zda dotyčná osoba působí ve veřejném nebo soukromém sektoru, včetně veřejnoprávních subjektů, a které jsou nabízeny mimo oblast soukromého a rodinného života a úkonů prováděných v této souvislosti.

2. This Directive does not prejudice the individual's freedom to choose a contractual partner as long as an individual's choice of contractual partner is not based on that person's sex.

2. Touto směrnicí není dotčena svoboda každého vybrat si smluvního partnera, není-li tato volba smluvního partnera založena na jeho příslušnosti k určitému pohlaví.

3. This Directive shall not apply to the content of media and advertising nor to education.

3. Tato směrnice se nevztahuje na obsah sdělovacích prostředků a reklamy ani na vzdělávání.

4. This Directive shall not apply to matters of employment and occupation. This Directive shall not apply to matters of self-employment, insofar as these matters are covered by other Community legislative acts.

4. Tato směrnice se nevztahuje na záležitosti týkající se zaměstnání a povolání. Tato směrnice se nevztahuje na záležitosti samostatné výdělečné činnosti, pokud se na ně již vztahují jiné právní akty Společenství.

Article 4

Článek 4

Principle of equal treatment

Zásada rovného zacházení

1. For the purposes of this Directive, the principle of equal treatment between men and women shall mean that

1. Pro účely této směrnice se zásadou rovného zacházení s muži a ženami rozumí, že:

(a) there shall be no direct discrimination based on sex, including less favourable treatment of women for reasons of pregnancy and maternity;

a) nedochází k přímé diskriminaci na základě pohlaví, včetně méně příznivého zacházení se ženami z důvodu těhotenství a mateřství;

(b) there shall be no indirect discrimination based on sex.

b) nedochází k nepřímé diskriminaci na základě pohlaví.

2. This Directive shall be without prejudice to more favourable provisions concerning the protection of women as regards pregnancy and maternity.

2. Touto směrnicí nejsou dotčena příznivější ustanovení týkající se ochrany žen, pokud jde o těhotenství a mateřství.

3. Harassment and sexual harassment within the meaning of this Directive shall be deemed to be discrimination on the grounds of sex and therefore prohibited. A person's rejection of, or submission to, such conduct may not be used as a

3. Obtěžování a sexuální obtěžování ve smyslu této směrnice jsou považována za diskriminaci na základě pohlaví, a proto jsou zakázána. Odmítnutí takového chování dotyčnou osobou nebo podvolení se mu není možno

basis for a decision affecting that person.

4. Instruction to direct or indirect discrimination on the grounds of sex shall be deemed to be discrimination within the meaning of this Directive.

5. This Directive shall not preclude differences in treatment, if the provision of the goods and services exclusively or primarily to members of one sex is justified by a legitimate aim and the means of achieving that aim are appropriate and necessary.

použit jako základ pro rozhodnutí dotýkající se uvedené osoby.

4. Navádění k přímé nebo nepřímé diskriminaci na základě pohlaví se pokládá za diskriminaci ve smyslu této směrnice.

5. Tato směrnice nevylučuje rozdílné zacházení, je-li výlučné nebo přednostní poskytování zboží a služeb příslušníkům určitého pohlaví odůvodněno legitimním cílem a prostředky k jeho dosažení jsou vhodné a nezbytné.

Article 5

Actuarial factors

1. Member States shall ensure that in all new contracts concluded after 21 December 2007 at the latest, the use of sex as a factor in the calculation of premiums and benefits for the purposes of insurance and related financial services shall not result in differences in individuals' premiums and benefits.

2. Notwithstanding paragraph 1, Member States may decide before 21 December 2007 to permit proportionate differences in individuals' premiums and benefits where the use of sex is a determining factor in the assessment of risk based on relevant and accurate actuarial and statistical data. The Member States concerned shall inform the Commission and ensure that accurate data relevant to the use of sex as a determining actuarial factor are compiled, published and regularly updated. These Member States shall review their decision five years after 21 December 2007, taking into account the Commission report referred to in Article 16, and shall forward the results of this review to the Commission.

3. In any event, costs related to

Článek 5

Pojistně-matematické faktory

1. členské státy zajistí, aby ve všech nových smlouvách uzavřených nejpozději po 21. prosinci 2007 nevedlo použití pohlaví jako faktoru při výpočtu výše pojistného a pojistného plnění pro účely pojištění a souvisejících finančních služeb u jednotlivých pojištěnců k rozdílům ve výši pojistného a v pojistném plnění.

2. Bez ohledu na odstavec 1 mohou členské státy 21. prosince 2007 rozhodnout o povolení přiměřených rozdílů ve výši pojistného a pojistného plnění u jednotlivých pojištěnců, je-li pohlaví určujícím faktorem při hodnocení rizika založeném na příslušných a přesných pojistně-matematických a statistických údajích. Dotyčné členské státy vyrozumí Komisi a zajistí, aby přesné údaje týkající se použití pohlaví jako určujícího pojistně-matematického faktoru byly shromažďovány, zveřejňovány a pravidelně aktualizovány. Tyto členské státy po pěti letech od 21. prosince 2007 svá rozhodnutí přezkoumají s přihlédnutím ke zprávě Komise uvedené v článku 16 a výsledky přezkumu předají Komisi.

3. Náklady související s těhotenstvím a

pregnancy and maternity shall not result in differences in individuals' premiums and benefits.

Member States may defer implementation of the measures necessary to comply with this paragraph until two years after 21 December 2007 at the latest. In that case the Member States concerned shall immediately inform the Commission.

Article 6

Positive action

With a view to ensuring full equality in practice between men and women, the principle of equal treatment shall not prevent any Member State from maintaining or adopting specific measures to prevent or compensate for disadvantages linked to sex.

Article 7

Minimum requirements

1. Member States may introduce or maintain provisions which are more favourable to the protection of the principle of equal treatment between men and women than those laid down in this Directive.

2. The implementation of this Directive shall in no circumstances constitute grounds for a reduction in the level of protection against discrimination already afforded by Member States in the fields covered by this Directive.

CHAPTER II

REMEDIES AND ENFORCEMENT

mateřstvím nesmí u pojištěnců v žádném případě vést k rozdílům ve výši pojistného a pojistného plnění.

Členské státy mohou odložit provádění opatření nezbytných pro splnění tohoto odstavce nejdéle na dva roky od 21. prosince 2007. V takovém případě dotyčný členský stát neprodleně vyrozumí Komisi.

Článek 6

Pozitivní opatření

Pro zajištění plné rovnosti mužů a žen v praxi nebrání zásada rovného zacházení žádnému členskému státu zachovávat nebo přijímat zvláštní opatření pro předcházení nevýhodám souvisejícím s pohlavím a pro jejich vyrovnání.

Článek 7

Minimální požadavky

1. Členské státy mohou přijmout nebo zachovat předpisy, které jsou příznivější pro ochranu zásady rovného zacházení s muži a ženami než ustanovení této směrnice.

2. Provádění této směrnice nesmí být v žádném případě důvodem pro snížení úrovně ochrany proti diskriminaci, kterou členské státy již poskytují v oblastech upravených touto směrnicí.

KAPITOLA II

OCHRANA A VYMÁHÁNÍ PRÁVA

Article 8

Defence of rights

1. Member States shall ensure that judicial and/or administrative procedures, including where they deem it appropriate conciliation procedures, for the enforcement of the obligations under this Directive are available to all persons who consider themselves wronged by failure to apply the principle of equal treatment to them, even after the relationship in which the discrimination is alleged to have occurred has ended.

2. Member States shall introduce into their national legal systems such measures as are necessary to ensure real and effective compensation or reparation, as the Member States so determine, for the loss and damage sustained by a person injured as a result of discrimination within the meaning of this Directive, in a way which is dissuasive and proportionate to the damage suffered. The fixing of a prior upper limit shall not restrict such compensation or reparation.

3. Member States shall ensure that associations, organisations or other legal entities, which have, in accordance with the criteria laid down by their national law, a legitimate interest in ensuring that the provisions of this Directive are complied with, may engage, on behalf or in support of the complainant, with his or her approval, in any judicial and/or administrative procedure provided for the enforcement of obligations under this Directive.

4. Paragraphs 1 and 3 shall be without prejudice to national rules on time limits for bringing actions relating to the principle of equal treatment.

Článek 8

Ochrana práv

1. Členské státy zajistí, aby soudní nebo správní řízení, včetně, považují-li to za vhodné, dohodovacích řízení, určené k vymáhání plnění povinností podle této směrnice, byla dostupná všem osobám, které se cítí poškozeny nedodržováním zásady rovného zacházení, i když vztahy, ve kterých mělo dojít k diskriminaci, již skončily.

2. Členské státy ve svých vnitrostátních právních řádech zavedou nezbytná opatření pro zajištění skutečné a účinné náhrady nebo vyrovnání, jak je členské státy upravují, škody, kterou utrpěla osoba poškozená v důsledku diskriminace ve smyslu této směrnice, a to způsobem, který je odrazující a přiměřený utrpěné škodě. Taková náhrada nebo vyrovnání nesmějí být omezeny stanovením horní hranice předem.

3. Členské státy zajistí, aby se sdružení, organizace nebo jiné právnické osoby, které mají v souladu s kritérii stanovenými vnitrostátními právními předpisy oprávněný zájem na zajištění dodržování této směrnice, mohly jménem nebo na podporu žalobce a s jeho souhlasem účastnit jakéhokoli soudního nebo správního řízení určeného k vymáhání plnění povinností podle této směrnice.

4. Odstavci 1 a 3 nejsou dotčeny vnitrostátní právní předpisy o lhůtách pro podávání žalob v případě zásady rovného zacházení.

Article 9

Burden of proof

1. Member States shall take such measures as are necessary, in accordance with their national judicial systems, to ensure that, when persons who consider themselves wronged because the principle of equal treatment has not been applied to them establish, before a court or other competent authority, facts from which it may be presumed that there has been direct or indirect discrimination, it shall be for the respondent to prove that there has been no breach of the principle of equal treatment.

2. Paragraph 1 shall not prevent Member States from introducing rules of evidence, which are more favourable to plaintiffs.

3. Paragraph 1 shall not apply to criminal procedures.

4. Paragraphs 1, 2 and 3 shall also apply to any proceedings brought in accordance with Article 8(3).

5. Member States need not apply paragraph 1 to proceedings in which it is for the court or other competent authority to investigate the facts of the case.

Article 10

Victimisation

Member States shall introduce into their national legal systems such measures as are necessary to protect persons from any adverse treatment or adverse consequence as a reaction to a complaint or to legal proceedings aimed at enforcing compliance with the principle of equal treatment.

Článek 9

Důkazní břemeno

1. Členské státy přijmou v souladu se svými vnitrostátními soudními systémy nezbytná opatření pro zajištění toho, aby v případě, kdy se osoba cítí poškozena nedodržením zásady rovného zacházení a předloží soudu nebo jinému příslušnému orgánu skutečnosti nasvědčující tomu, že došlo k přímé nebo nepřímé diskriminaci, příslušelo odpůrci prokázat, že nedošlo k porušení zásady rovného zacházení.

2. Odstavec 1 nebrání členským státům přijmout pravidla o dokazování, která jsou pro žalobce příznivější.

3. Odstavec 1 se nevztahuje na trestní řízení.

4. Odstavce 1, 2 a 3 jsou rovněž použitelné na všechna řízení zahájená v souladu s čl. 8 odst. 3.

5. Členské státy nemusí uplatňovat odstavec 1 na řízení, v nichž zjišťování skutečností přísluší soudu nebo příslušnému orgánu.

Článek 10

Pronásledování

Členské státy zavedou do svých vnitrostátních právních řádů nezbytná opatření pro ochranu osob před jakýmkoli nepříznivým zacházením nebo nepříznivými následky, které jsou reakcí na žalobu nebo na soudní řízení zaměřené na dodržování zásady rovného zacházení.

Article 11

Dialogue with relevant stakeholders

With a view to promoting the principle of equal treatment, Member States shall encourage dialogue with relevant stakeholders which have, in accordance with national law and practice, a legitimate interest in contributing to the fight against discrimination on grounds of sex in the area of access to and supply of goods and services.

Článek 11

Dialog s příslušnými zúčastněnými stranami

Členské státy za účelem prosazování zásady rovného zacházení podporují dialog s příslušnými zúčastněnými stranami, které mají v souladu s vnitrostátními právními předpisy a zvyklostmi oprávněný zájem přispívat k boji proti diskriminaci na základě pohlaví v oblasti přístupu ke zboží a službám a jejich poskytování.

CHAPTER III

BODIES FOR THE PROMOTION OF EQUAL TREATMENT

Article 12

1. Member States shall designate and make the necessary arrangements for a body or bodies for the promotion, analysis, monitoring and support of equal treatment of all persons without discrimination on the grounds of sex. These bodies may form part of agencies charged at national level with the defence of human rights or the safeguard of individuals' rights, or the implementation of the principle of equal treatment.

2. Member States shall ensure that the competencies of the bodies referred to in paragraph 1 include:

(a) without prejudice to the rights of victims and of associations, organisations or other legal entities referred to in Article 8(3), providing independent assistance to victims of discrimination in pursuing their complaints about discrimination;

(b) conducting independent surveys concerning discrimination;

(c) publishing independent reports and making recommendations on any issue relating to such discrimination.

KAPITOLA III

SUBJEKTY PRO PODPORU ROVNÉHO ZACHÁZENÍ

Článek 12

1. Členské státy určí jeden nebo několik subjektů pověřených prosazováním, analýzou, sledováním a podporou rovného zacházení se všemi osobami bez diskriminace na základě pohlaví a učiní pro ně nezbytná opatření. Tyto subjekty mohou být součástí orgánů pověřených na vnitrostátní úrovni ochranou lidských práv nebo práv jednotlivců nebo za provádění zásady rovného zacházení.

2. Členské státy zajistí, aby do pravomoci subjektů uvedených v odstavci 1 spadalo

a) aniž je dotčeno právo obětí a sdružení, organizací a dalších právnických osob uvedených v čl. 8 odst. 3, poskytování nezávislé pomoci obětem diskriminace při podávání návrhů na zahájení řízení z důvodu diskriminace;

b) provádění nezávislých studií týkajících se diskriminace;

c) zveřejňování nezávislých zpráv a podávání doporučení k jakékoli otázce související s touto diskriminací.

CHAPTER IV
FINAL PROVISIONS

KAPITOLA IV
ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Article 13

Compliance

Member States shall take the necessary measures to ensure that the principle of equal treatment is respected in relation to the access to and supply of goods and services within the scope of this Directive, and in particular that:

(a) any laws, regulations and administrative provisions contrary to the principle of equal treatment are abolished;

(b) any contractual provisions, internal rules of undertakings, and rules governing profit-making or non-profit-making associations contrary to the principle of equal treatment are, or may be, declared null and void or are amended.

Article 14

Penalties

Member States shall lay down the rules on penalties applicable to infringements of the national provisions adopted pursuant to this Directive and shall take all measures necessary to ensure that they are applied. The penalties, which may comprise the payment of compensation to the victim, shall be effective, proportionate and dissuasive. Member States shall notify those provisions to the Commission by 21 December 2007 at the latest and shall notify it without delay of any subsequent amendment affecting them.

Článek 13

Soulad

Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby zajistily dodržování zásady rovného zacházení v souvislosti s přístupem ke zboží a službám a jejich poskytování v oblasti působnosti této směrnice, a zejména aby

a) byly zrušeny právní a správní předpisy odporující zásadě rovného zacházení;

b) byla nebo mohla být prohlášena za od počátku neplatná nebo byla pozměněna ustanovení smluv, vnitřní řády podniků a pravidla, jimiž se řídí ziskové nebo neziskové organizace, odporující zásadě rovného zacházení.

Článek 14

Sankce

Členské státy stanoví systém sankcí za porušování vnitrostátních předpisů přijatých na základě této směrnice a přijmou všechna opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce, které mohou zahrnovat vyplacení náhrad oběti, musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy oznámí tyto předpisy Komisi nejpozději do 21. prosince 2007 a neprodleně oznámí veškeré následné změny, které se jich týkají.

Article 15

Dissemination of information

Member States shall take care that the provisions adopted pursuant to this Directive, together with the relevant provisions already in force, are brought to the attention of the persons concerned by all appropriate means throughout their territory.

Článek 15

Šíření informací

Členské státy zajistí, aby s předpisy přijatými na základě této směrnice, jakož i s předpisy, které jsou již platné, byly seznámeny dotčené osoby všemi odpovídajícími prostředky a na celém území.

Article 16

Reports

1. Member States shall communicate all available information concerning the application of this Directive to the Commission, by 21 December 2009 and every five years thereafter.

The Commission shall draw up a summary report, which shall include a review of the current practices of Member States in relation to Article 5 with regard to the use of sex as a factor in the calculation of premiums and benefits. It shall submit this report to the European Parliament and to the Council no later than 21 December 2010. Where appropriate, the Commission shall accompany its report with proposals to modify the Directive.

2. The Commission's report shall take into account the viewpoints of relevant stakeholders.

Článek 16

Zprávy

1. Členské státy sdělí Komisi veškeré dostupné informace týkající se používání této směrnice nejpozději do 21. prosince 2009 a poté každých pět let.

Komise vypracuje souhrnnou zprávu obsahující posouzení stávajících postupů členských států ve vztahu k článku 5, pokud jde o používání pohlaví jako faktoru při výpočtu výše pojistného a pojistného plnění. Tuto zprávu předloží Evropskému parlamentu a Radě nejpozději do 21. prosince 2010. Komise případně ke zprávě připojí návrhy na změnu směrnice.

2. Zpráva Komise přihlédně k názorům příslušných zúčastněných stran.

Article 17

Transposition

1. Member States shall bring into force the laws, regulations and administrative provisions necessary to comply with this Directive by 21 December 2007 at the latest. They shall forthwith communicate to the Commission the text of those provisions.

Článek 17

Provedení

1. Členské státy přijmou právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 21. prosince 2007. Znění těchto předpisů sdělí neprodleně Komisi.

When Member States adopt these measures, they shall contain a reference to this Directive or be accompanied by such a reference on the occasion of their official publication. The methods of making such publication of reference shall be laid down by the Member States.

2. Member States shall communicate to the Commission the text of the main provisions of national law which they adopt in the field covered by this Directive.

Article 18

Entry into force

This Directive shall enter into force on the day of its publication in the Official Journal of the European Union.

Article 19

Addressees

This Directive is addressed to the Member States.

Done at Brussels, 13 December 2004.

For the Council

The President

B. R. BOT

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 18

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dnem vyhlášení v Úředním věstníku Evropské Unie.

Článek 19

Určení

Tato směrnice je určena členskými státy.

V Bruselu dne 13. prosince 2004.

Za Radu

předseda

B. R. BOT